

Karelia-ammattikorkeakoulu
Restonomi (AMK)

Uudistavan matkailun mahdollisuudet ja edellytykset

Milla Nieminen

Opinnäytetyö, toukokuu 2025

www.karelia.fi

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2025
Matkailu- ja palveluliiketoiminnan koulutus

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
+358 13 260 600

Tekijä
Milla Nieminen

Nimeke
Uudistavan matkailun mahdollisuudet ja edellytykset

Tiivistelmä

Tämä opinnäytetyö käsittelee uudistavaa matkailua käsitteenä ja toimintamallina sekä sen soveltamisen mahdollisuuksia matkailupalveluita tarjoavissa yrityksissä. Uudistava matkailu on matkailualan nouseva suuntaus, jonka tavoitteena ei ole ainoastaan minimoida matkailun negatiivisia vaikutuksia, vaan myös aktiivisesti parantaa kohteiden, yhteisöjen ja ympäristön hyvinvointia. Työssä tarkastellaan matkailun eri käsitteitä ja niiden suhteita uudistavaan matkailuun. Työn lähtökohtana on ymmärryksen lisääminen uudistavan matkailun periaatteista sekä sen mahdollisuuksista ja edellytyksistä positiivisten vaikutusten lisäämiseksi matkailualalla.

Työ on toteutettu tutkimuksellisenä opinnäytetyönä, jossa aineisto on kerätty kirjallisuudesta sekä omien havaintojen ja kokemusten kautta. Uudistavan matkailun periaatteet on avattu esimerkkien ja asiantuntijalähteiden avulla, painottaen erityisesti sen eroa muihin matkailumalleihin. Työ toimii tietopohjana niin matkailualan toimijoille ja yrityksille kuin yksityishenkilöillekin, jotka haluavat kehittää toimintaansa ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti positiivisesti vaikuttavampaan suuntaan.

Kieli
suomi

Sivuja 22
Liitteet 2
Liitesivumäärä 2

Asiasanat
Uudistava matkailu, matkailun kehittäminen, matkailun tulevaisuus

THESIS
May 2025
Degree Programme in Tourism and Hospitality Management
Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600

Author (s)
Milla Nieminen

Title
Possibilities and conditions of regenerative tourism

Abstract

This thesis explores regenerative tourism as a concept and operational model, as well as its potential within tourism service businesses. Regenerative tourism is a rising trend in the travel industry that aims not only to minimize the negative impacts of tourism but to also actively increase the well-being of destinations, communities and the environment. The thesis examines various travel and tourism related concepts and their connections to regenerative tourism. The main goal is to deepen the understanding of regenerative tourism, its principles, preconditions and potential to create positive impacts in the tourism sector.

This thesis is a research-based study with data collected from literature and through my own observations. The principles of regenerative tourism are explained using examples and expert sources, with particular focus on how it differs from other tourism models. The thesis serves as a theory basis, a conversational starter and a tool for operators in the tourism industry as well as for individuals who wish to develop their operations towards a more ecological and positive direction.

Language
Finnish

Pages 22
Appendices 2
Pages of Appendices 2

Keywords
Regenerative tourism, tourism industry development, future of tourism

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Opinnäytetyön lähtökohdat	6
2.1	Tarve ja tavoite	6
2.2	Menetelmät ja tiedonhaku	6
3	Matkailun keskeisiä käsitteitä	7
3.1	Massaturismi	7
3.2	Kestävä matkailu	8
3.3	Vastuullinen matkailu	9
3.4	Kehittävä matkailu	9
4	Uudistava matkailu	10
4.1	Uudistavan matkailun määritelmä ja merkitys	10
4.2	Uudistavan ajattelun kehitys ja soveltaminen	11
4.3	Uudistavaa menestystä	13
5	Uudistava matkailu käytännössä	14
5.1	Aiempiä toteutuksia	14
5.2	Mahdollisuudet ja edellytykset	17
6	Pohdinta	18
6.1	Työn luotettavuus ja eettisyys	18
6.2	Loppupohdinta	18
	Lähteet	20

Liitteet

- Liite 1 Opinnäytetyön tiedonhakuun käytetyt hakusanat
- Liite 2 Uudistavaa matkailua hyödyntäviä yrityksiä

1 Johdanto

Matkailulla on aina vaikutus kohteeseen sekä ihmiseen tai ihmisiin. Vaikutukset voivat olla suoria tai epäsuoria, positiivisia tai negatiivisia. Nämä näkyvät taloudessa, yhteiskunnassa ja ympäristössä. Tässä asiayhteydessä on hyvä ymmärtää, että ympäristöllä tarkoitetaan muutakin kuin fyysistä ympäröivää tilaa. Se voi olla myös henkinen tai sosiaalinen kokemus sekä kulttuurinen ympäristö tapoineen, käytänteineen sekä kulttuuriperintöineen. Taloudelliset vaikutukset ja muutokset nousevat usein esiin, mutta ilmastonmuutoksen ja siitä johtuvien seurausten myötä on tärkeää kiinnittää huomiota muihinkin vaikutuksiin. Matkailun vaikutukset näkyvät niin pitkällä kuin lyhyelläkin aikavälillä.

Matkailun eri toimintamalleilla pyritään vaikuttamaan näihin matkailusta koituviin erilaisiin vaikutuksiin. Toimintamallilla viitataan järjestelmään tai prosessiin, joka määrittelee, miten matkailu toteutuu tai sitä järjestetään (Suomisanakirja 2025). Matkailun malleja on useampia, vaikka usein puhutaan yleistäen vain kestävästä matkailusta, jonka tavoitteena onkin minimoida negatiiviset vaikutukset. Nykypäivänä negatiivisten vaikutusten vähentäminen ei kuitenkaan riitä, vaan täytyy luoda enemmän positiivista.

Tämä opinnäytetyö käsittelee uudistavaa matkailua käsitteenä ja toimintamallina sekä sen toteutumisen mahdollisuuksia ja edellytyksiä matkailupalveluita tarjoavissa yrityksissä. Opinnäytetyössä on käytetty tekoälyohjelma ChatGPT:tä kieliasun tarkistamiseen, joidenkin yksittäisten kohtien kääntämiseen sekä apuna työn rakenteen suunnittelussa. Tekoälyn rajallisuus sekä sen läpinäkyvä käyttö kirjoittamisprosessissa on huomioitu. (Karelia 2025a.)

2 Opinnäytetyön lähtökohdat

2.1 Tarve ja tavoite

Uudistavaa matkailua ja sen mahdollisuuksia käsittelevä opinnäytetyö on tarpeellinen, sillä se tarjoaa näkökulmaa ja lisää tietoa ajankohtaisesta aiheesta, joka vaikuttaa tulevaisuuden matkailutoimintaan. Opinnäytetyö tarjoaa tietoa ja käytännön soveltamisen ideoita, joita matkailuyritykset sekä yksityishenkilöt voivat hyödyntää siirtyessä kohti uudistavaa toimintaa.

Opinnäytetyön tavoite on selkeyttää uudistavan matkailun käsitettä ja lisätä ymmärrystä tästä matkailun toimintamallista. Uudistava matkailu on matkailualan nouseva ja yksi uusimmista trendeistä. Toimintamalliltaan se muistuttaa läheisiä käsitteitä kuten vastuullinen ja kestävä matkailu, mutta ratkaisevia eroavaisuuksia on. Käsitteet liittyvät toisiinsa ja täydentävät toisiaan, mutta ne tarjoavat eri painopisteitä matkailun kehitykseen. Jotta näitä voidaan tulkita, hyödyntää ja käyttää, täytyy ymmärtää niiden erot sekä samankaltaisuudet. Käsitteet erottelemalla voi laajentaa tietoisuutta matkailun toiminnasta ja lisätä sitä. Opinnäytetyö toimii tietopohjana aiheelle, mutta myös innovoivana välineenä ja työkaluna matkailualan toimijoille, yrityksille ja matkailijoille. Montaa eri lähdettä sekä omaa ammattitaitoa hyödyntämällä koottu tietopaketti, joka tämän opinnäytetyö on, helpottaa tiedon löytymistä sekä jakamista eteenpäin.

2.2 Menetelmät ja tiedonhaku

Tämä opinnäytetyö on toteutettu tutkimuksellisena opinnäytetyönä, jonka pyrkimyksenä on lisätä ymmärrystä uudistavasta matkailusta. Tämä tarkoittaa, että lopputuloksena on työelämää palveleva selvitys. Aineisto opinnäytetyöhön on kerätty hyödyntämällä omia aiempia kokemuksia ja havaintoja sekä kirjallisuutta. (Karelia 2025b.)

Tiedonhaku on pääsääntöisesti tapahtunut verkkolähteistä ja kirjallisuudesta. Uudistava matkailu on terminä vielä nykypäivänä tuore ja siksi tietoa on etsitty erilaisilla hakusanoilla aiheeseen liittyen. Opinnäytetyössä käytetyt hakusanat ovat listattuna liitteessä 1. Aiheesta löytyy enemmän tietoa englanninkielisistä lähteistä kuin suomeksi, josta johtuen työssä on käytetty sekä suoria että va-paita käännöksiä englannin kielestä kokonaisuuden pitämiseksi yhteneväisenä.

3 Matkailun keskeisiä käsitteitä

3.1 Massaturismi

Massaturismi on tärkeä käsite matkailun kestävyyttä ja vaikutuksia tarkastellessa. Yksinkertaistettuna se tarkoittaa laajamittaista turismia, joka perustuu suurien ihmisjoukkojen matkailuun (Vainikka 2015). Käsitteen käyttö on kuitenkin haastavaa, sillä käsitettä tulkitaan ja käytetään eri tavoin eri yhteyksissä. Tämä on yleiseen käyttöön vakiintunut termi, mutta siitä käytetään synonyyminä myös käsitettä massamatkailu. Massaturismia ei ole kytketty tai rajattu mihinkään alueelliseen mittakaavaan, eikä ole olemassa tiettyä numeroa tai määrää, joka kuvaisi massaturismin rajaa. (Vainikka 2017, 28.)

Massaturismi on negatiivisesti latautunut käsite matkailusta puhuttaessa. Usein kohteen kapasiteetti eli sietokyky kärsii suurista määristä turisteja. Massaturismin ongelmana on turistien elämysten laittaminen etusijalle, kun pitäisi taata kohteen ja paikallisten asukkaiden hyvinvointi (Ekomatkaajat 2021). Massaturismi vaikuttaa moniulotteisesti ympäristöön, sosiokulttuurisesti ja talouteen. Massaturismin ja siitä koituvien negatiivisten vaikutusten vastaisena reaktiona on syntynyt kestävämpiä matkailumuotoja.

3.2 Kestävä matkailu

Kestävässä matkailussa pyritään minimoimaan matkailusta koituvaa suoraa tai epäsuoraa negatiivista vaikutusta. Pääperiaatteita ovat luonnonvarojen säästäminen ja kunnioittaminen sekä paikallisyhteisöjen tukeminen pitkäjänteisesti. Pyrkimyksenä on taata positiiviset vaikutukset nykyhetkessä ja tulevaisuudessa. (Visit Finland 2023.)

Kestävä matkailu perustuu kestävän kehityksen periaatteisiin. Yhdistyneet kansakunnat on säätänyt vuonna 2015 hyväksytyin kestävän kehityksen toimintaohjelman, Agenda 2030:n, joka sisältää 17 tavoitetta, joita noudattamalla pyritään kestävään kehitykseen niin talouden, sosiaalisen kestävyden kuin ekologisuu-denkin kannalta. Kestävä matkailu on tavoitteena pitkän aikavälin toimintamalli. (Ulkoministeriö 2025.) Näistä matkailun kannalta keskeisimpinä tavoitteina voidaan pitää esimerkiksi kohtia 6, 11, 13 ja 17 eli puhdas vesi ja sanitaatio, kestävät kaupungit ja yhteisöt, ilmastotekoja sekä yhteistyö ja kumppanuus.

Kuvio 1. Kestävän kehityksen 17 tavoitetta. (Ulkoministeriö 2025.)

Kestävää matkailua mitataan ja tarkastellaan erilaisilla mittareilla ja indikaattoreilla, jotta toiminnassa voidaan tehdä tietoon pohjautuvia päätöksiä. Kestävän matkailun mittarit tarjoavat konkreettisen tavan seurata matkailutoiminnan vaikutuksia eri osa-alueilla. Osa-alueita ovat taloudellinen arvo, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset, ympäristövaikutukset, matkailuyrityksen suorituskyvykyys, työllisyyden määrä ja laatu, palvelun osallisuus ja saavutettavuus sekä kulttuuriperinnön ja paikallisen identiteetin suojelu ja säilyttäminen. (Visit Finland 2025a.) Näiden mittareiden avulla voidaan tunnistaa kehityskohteita, asettaa tavoitteita ja varmistaa kestävän kehityksen tavoitteiden toteutuminen. Matkailualalla kilpailukyky liittyy läheisesti kestävyYTEEN. (Visit Finland 2025b.)

3.3 Vastuullinen matkailu

Vastuullinen matkailu ei ole tavoite, vaan se on valintoja sekä konkreettisia tekoja ja vastuun ottamista kestävyYDEN edistämiseksi. Vastuullinen matkailu on yksilön ja organisaation tason toimintaa, joka vaatii aktiivista ja tietoon perustuvaa käyttäytymistä. (Visit Finland 2025b.)

Vastuullisessa matkailussa pyritään kestävän matkailun periaatteiden mukaisesti vähentämään negatiivisia vaikutuksia. Vastuullisuus matkailussa keskittyy käytännön toimintaan ja ratkaisuihin, joita ovat esimerkiksi hiilijalanjäljen pienentäminen, ekologiset matkustusmuodot ja paikallisten palveluiden ja elinkeinon tukeminen. Vastuullisella matkailulla matkailusta koituvat haitat minimoidaan ja hyödyt maksimoidaan (Ekomatkaajat 2025).

3.4 Kehittävä matkailu

Kehittävä matkailu on toimintamalli, jonka pyrkimyksenä on tukea kestävää kehitystä ja hyödyttää sekä matkailijoita että kohteen paikallisyhteisöjä. Kehittävä matkailu keskittyy matkailun rooliin yhteiskunnan ja talouden kehityksessä. Kehittävässä matkailussa pyritään kehittämään paikallista talouskasvua ja

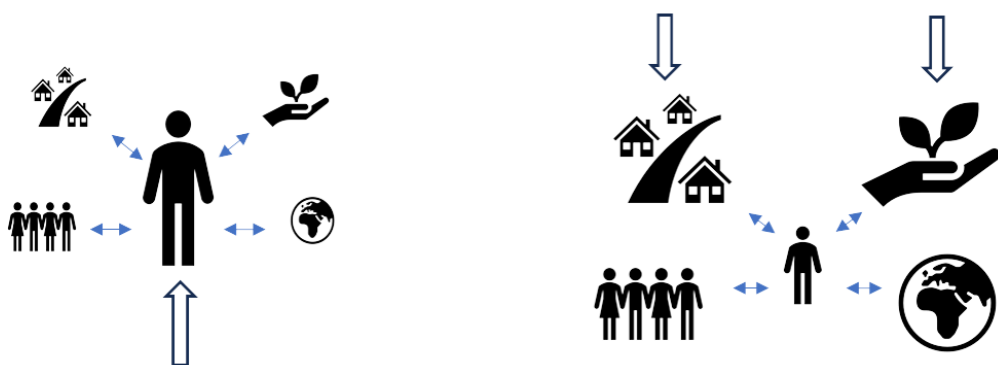
hyvinvointia keskittymällä paikallisuuteen, ympäristöä ja luontoa kunnioittaen. (Kinnunen 2023, 11.)

Matkailu on yksi suurimmista ja nopeimmin kasvavista toimialoista, jonka takia se onkin merkittävä kehityksen väline. Matkailu, tarkemmin ottaen turistimatkailu, on kehittynyt vuosikymmenien aikana todella merkittäväksi toimialaksi (CBI ministry of foreign affairs 2022). Vaikutukset ulottuvat talouteen, infrastruktuuriin sekä kulttuuriin ja ympäristöön.

4 Uudistava matkailu

4.1 Uudistavan matkailun määritelmä ja merkitys

Uudistava matkailu ei ole matkailualalla lainkaan uusi ilmiö tai toimintamalli, vaan sitä on toteutettu matkailijoiden ja matkailuyritysten toimesta aiemminkin, usein kuitenkin käyttämättä kyseistä termiä toiminnasta. Malli perustuu ajatukseen jättää kohde paremmaksi paikaksi kuin se olisi ilman tai ennen vierailua (Sustainable Travel Finland 2025). Uudistava matkailu on kokonaisvaltaisesti yhteydessä yksilöiden, yhteisöiden ja luonnon hyvinvointiin (Mood Of Finland 2025). Alla olevassa kuviossa 2 yksinkertaisesti havainnollistettuna kestävä (vas.) ja uudistava (oik.) matkailu. Kestävässä matkailussa painopiste on enemmän yksilön tai yrityksen toiminnassa, kun taas uudistavassa painopiste kohteeseen, yhteisön ja luonnon tarpeissa.

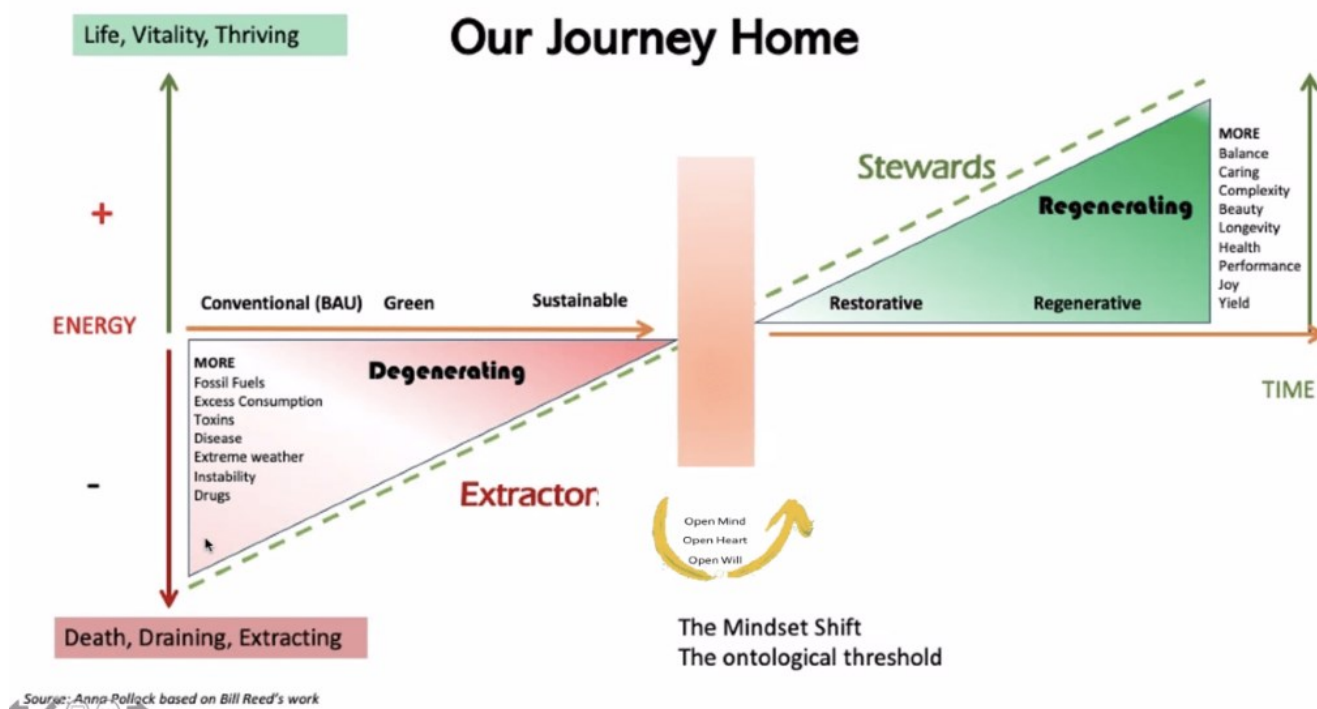
Kuvio 2. What is regenerative tourism? (Sveriges Lantbruksuniversitet 2025.)

Uudistava matkailu ottaa askeleen pidemmälle kuin kestävä, vastuullinen tai kehittävä matkailu, joiden peruseriaatteena on vähentää ja minimoida negatiivisia vaikutuksia. Uudistava matkailu sen sijaan pyrkii aktiivisesti parantamaan ja luomaan positiivisia vaikutuksia, haittojen vähentämistä kuitenkin pois sulke-matta. Uudistavan matkailun malli on lähtöisin kestävästä matkailusta ja se on syntynyt eräänlaisena vastauksena kestävyuden rajallisuuteen. (Bellato, Frantzeskaki & Nygaard 2022.)

Negaatioiden ehkäisemisellä pyritään ensisijaisesti säilyttämään ympäristön nykytila. Mutta jo vuosien ja vuosikymmenten aikana aiheutuneiden vaikutusten näkyessä nykytilanne ei ole tarpeeksi hyvä. Vaikutusten hallinta ja kestävyuden periaatteiden noudattaminen eivät riitä pysäyttämään ympäristön heikentymistä ja ilmastonmuutoksen vaikutusta. Globaalien haasteiden keskellä uudistava matkailu voi toimia positiivisena muutosvoimana.

4.2 Uudistavan ajattelun kehitys ja soveltaminen

Edistystä kohti uudistavaa rakennetta voidaan kuvailla jotakuinkin lineaarisesti. Luonnonvaroja huomattavasti kuluttavasta toimintamallista on vähitellen edetty kestävämpään malliin (kuvio 3). Uudistava matkailu on käännekohta matkailun toimintamallina. Se on siirtymä nykyisen ympäristöä heikentävän ja tarvittavan uudistavan systeemin välillä (Pollock 2020). Uudistavan ajattelun mallia on hyödynnetty ensin esimerkiksi maatalouden ja arkkitehtuurin aloilla, joista sitä on alettu jalostamaan ja soveltamaan myös matkailussa. Uudistavan matkailun juuret juontavat monien vaiheiden kautta vuosisatojenkin päähän matkailun tutkimuksen aloittamiseen. Tämä monikansallisen työryhmän kehittämä lähestymistapa uudistavasta matkailusta on muodostunut vuonna 2005 ja perustuu uudistavan kehittämisen käsitteeseen. (Bellato, Frantzeskaki & Nygaard 2022.)

Kuvio 3. Our Journey Home (Pollock 2020.)

Uudistava malli voi olla uusi monille matkailijoille, matkailualan toimijoille sekä ammattilaisillekin, mutta se ei ole uutta matkailualan ulkopuolisille tekijöille kuten filosofeille tai esimerkiksi tieteilijöille. Regeneratiivisen eli uudistavan ajattelun taustalla on ekologinen maailmankuva ja näkökulma, jossa kaikki elämämuodot koetaan olevan osa isoa monimutkaisempaa järjestelmää. Uudistavuutta vierastetaan, sillä se on ristiriidassa nykyisen vallitsevan mallin kanssa. (Bellato & Pollock 2023.) Tämä lähestymistapa matkailussa voi kuitenkin olla avain sekä matkailualan tulevaisuuden kilpailukykyyn että koko planeetan hyvinvointiin.

Anna Pollock on keskeinen vaikuttaja, visionääri ja asiantuntija matkailualan kestävyuden ja ennen kaikkea uudistavan matkailun saralla. Hän työllään edistää matkailualalla keskustelun siirtymistä kestävästä matkailusta uudistavaan lähestymistapaan. Pollock on uransa aikana kehittänyt Conscious Travel -konseptin, eli mallin, joka keskittyy tietoiseen, vastuulliseen ja uudistavaan matkailuun. Konsepti haastaa perinteiset matkailumallit, jotka keskittyvät massaturismiin ja taloudelliseen hyötyyn. (Conscious Travel 2025.)

Puheenvuoronsa aikana Global Destination Sustainability Movement video-seminaarissa *Introducing regenerative tourism* Pollock sanoo: "Meidän tulisi muuttaa ajatusmaailma siitä, mitä kohdemaata voi antaa matkailijalle, siihen mitä matkailija voi tehdä kohteen hyvinvoinnin parantamiseksi". Seminaarissa Pollock myös kuvailee maapalloa elävänä, hengittävänä ja monimutkaisena kokonaisuutena, jossa me ihmiset olemme vain osana. Liian pitkään jatkunut maapallon kuluttaminen on aika loppua ja tehdä käännös siitä huolta pitämiseksi. Jotta tämä olisi mahdollista, asenteiden on muututtava. Asennemuutoksen edellytyksenä on tietoisuuden lisääminen. Asennemuutos on kuitenkin myös yksi suurimmista haasteista uudistavan matkailun toteutuksessa, koska kyseessä on kokonaisvaltainen ja pitkäaikainen sitoutuminen kyseiseen toimintamalliin. (Pollock 2020; Pollock 2023.)

Uudistavan mallin omaksumisella käytännön toimintaan on monia merkittäviä etuja. Ekosysteemien kestävyden ja elinvoimaisuuden lisääminen mahdollistaa matkakohteista nauttimisen vielä tulevaisuudessa. Tämä puolestaan luo kestävä pohjan matkailun kehitykselle, sillä luonnon ja ympäristön hyvinvointi tukee niin liiketoimintaa kuin paikallisyhteisöjä. (Truyols 2024.)

4.3 Uudistavaa menestystä

Nyky-yhteiskunnassa menestyksen mittarina toimii talous ja taloudellinen tuottavuus. Se mitä matkailussa pidetään menestyksenä, on kuitenkin muututtava. Donella Meadows (2008) kirjassaan *Thinking In Systems* ilmaisee talouteen keskittyvän ongelmallisuuden näin: "Jos yhteiskunnan tavoitteeksi määritellään bruttokansantuote (BKT), yhteiskunta pyrkii parhaansa mukaan tuottamaan BKT:tä. Se ei tuota hyvinvointia, tasa-arvoa, oikeudenmukaisuutta tai tehokkuutta, ellei näitä asioita määritellä tavoitteiksi ja niiden tilaa mitata ja raportoida säännöllisesti".

Matkailulla toimialana on suuri vastuu sekä kohteiden että ihmisten hyvinvoinnin edellytysten luomisesta. BKT säilyy menestyksen mittarina, mutta matkailun sektorilla se ei ole ensisijainen indikaattori menestyksestä. Muut tekijät kuten

hyvinvointi, kulttuurinen rikkaus ja asenteet yhteisöissä ovat tärkeässä roolissa. (Truyols 2024.) Visit Finlandin Kestävän matkailun tilan 2023 mukaisesti uudistava matkailu ei vähennä tuottoa, vaan pyrkii luomaan parempaa tuottavuutta ja kohteen hallintaa luovilla ratkaisuilla ja yhteistyöllä.

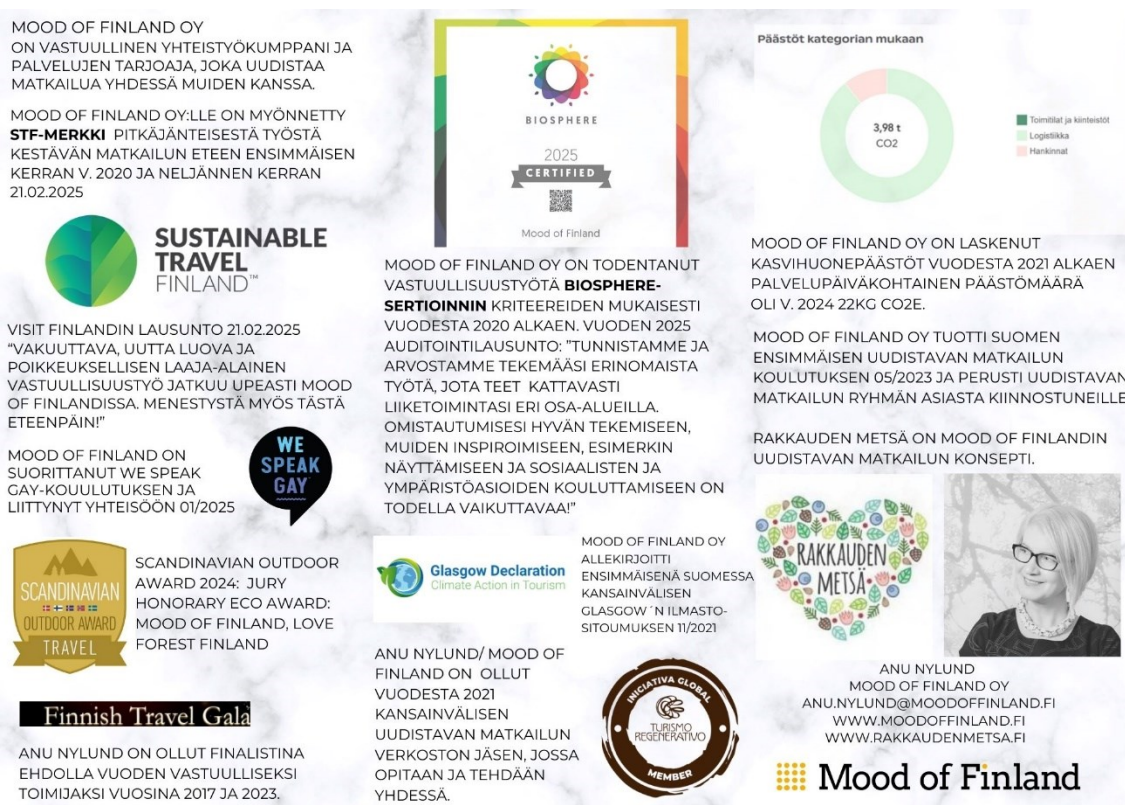
5 Uudistava matkailu käytännössä

5.1 Aiempia toteutuksia

Uudistavaa matkailua toteutetaan jo monipuolisesti laajalti ympäri maailmaa. Esimerkkejä löytyy ympäristöä elvyttävistä hankkeista, yhteisölähtöisestä kehityksestä, vastuullisuudesta ja/tai kiertotalouden edistämisestä. Uudistava matkailu voikin olla konkreettisia tekoja, mutta myös henkistä arvostusta kohdetta kohtaan. Tämän opinnäytetyön tavoite ja tarve huomioiden keskitytään suomalaisiin toteutuksiin, hankkeisiin ja esimerkkeihin ympäristön ja paikallisyhteisöjen hyvinvoinnin edistämisessä. Uudistavaa matkailua hyödyntäviä yrityksiä on listattuna liitteessä 2. Kaikkiin listattuihin yrityksiin ja niiden toimintaan ei tarkemmin tässä työssä perehdytä, mutta ne on nostettu esille tulevaisuuden tiedonhaku varten. Uudistavaa matkailua hyödyntäviä yrityksiä on paljon, liitteen listan yritykset on nostettu vain esimerkiksi. Useat yritykset myös hyödyntävät uudistavaa matkailua käyttämättä kyseistä termiä, jonka takia esimerkkiyritysten löytäminen osoittautui hankalaksi. Esimerkkiyritykset valikoituivat hakutuloksista, joita tuli ilmi opinnäytetyössä hyödynnettyjä hakusanoja käyttämällä sekä tutustumalla osaan Visit Finlandin STF-merkin saaneista yrityksistä. (Visit Finland 2025a.)

Visit Finland on kehittänyt matkailuyrityksille ja -alueille tarkoitetun Sustainable Travel Finland -ohjelman, joka tarjoaa kestävän matkailun kehittämisen työkalupakin. Tämän avulla kestävien toimenpiteiden ja valintojen ottaminen käyttöön alueella ja yrityksessä helpottuu. Ohjelma on kaikille matkailuyrityksille ja -alueille avoin ja ilmainen. Sen avulla tavoitellaan ja kehityspolkua seuraamalla saavutetaan STF-merkki, jolla viestitään kestävästä toiminnasta kotimaassa sekä

kansainvälisesti. (Visit Finland 2025c.) Suomessa muun muassa uudistavan matkailun edelläkävijälle Mood Of Finlandille on myönnetty STF-merkki. Yritys on tuottanut Suomen ensimmäisen uudistavan matkailun valmennuksen keväällä 2023. Mood Of Finland on Anu Nylundin perustama ja omistama uudistavaan matkailuun, vastuulliseen toimintaan ja asiakaskokemuksen parantamiseen erikoistunut matkailupalveluiden tarjoaja. (Mood Of Finland 2025.)

Kuvio 4. Mood Of Finlandin vastuullinen toiminta. (Mood Of Finland 2025.)

Uudistavuus on siis sekä yksilö- että yritystason mahdollisuus matkailussa. Yksilötasolla toimiminen helpottuu, kun matkailupalveluiden tarjoajat mahdollistavat tämän ja omaksuvat uudistavia tapoja toimintaansa. Hawkhill Cottage Resort on esimerkki suomalaisesta yrityksestä, joka toteuttaa uudistavan matkailun periaatteita käytännössä. Hawkhill Cottage Resort on perheomisteinen lomakylä Vihdissä, Nuuksion kansallispuiston kupeessa. Yritystä pyörittävät sisäruukset Annu Huotari, Kaisa Ala-Outinen ja Matti Ala-Outinen. Heidän tavoitteenaan on jättää tämä vierailukohde parempaan kuntoon kuin se oli ennen matkailijoiden vierailua, mikä on uudistavan matkailun peruseriaate. (Iisalo 2025.) Lomakylän toiminnoissa on priorisoitu ympäristö ja yhteisön hyvinvointi. Vieraita

rohkaistaan osallistumaan regeneratiiviseen eli uudistavaan toimintaan oman majoittumisensa aikana, ja uusia keinoja tähän pyritään jatkuvasti kehittämään. Hawkhillin uudistava matkailukokemus on Suomen matkailualalla kilpailuetu. (Iisalo 2025.)

Nuuskion LupinBattle on tapahtuma, jossa vapaaehtoiset ja Hawkhillin vieraat voivat halutessaan osallistua lupiinien torjuntaan alueella. Lupiini on haitallinen vieraslaji, joka uhkaa paikallista kasvistoa ja vähentää luonnon monimuotoisuutta. Haitallisten vieraslajien torjunnalla edistetään alueen luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä ja ennallistamista. Tämä toiminta on esimerkki uudistavasta matkailusta, jossa matkailijat osallistuvat aktiivisesti kohteen ympäristön parantamiseen ja suojeluun. Vaikka vieras ei ehtisi tai pääsisi kitkemään lupiineja, Hawkhillin yrittäjille on tärkeää tarjota tämä mahdollisuus, kertoa asiasta ja lisätä tietoisuutta vieraslajitorjunnan tärkeydestä. (Visit Finland 2024a; Hawkhill 2025.)

Erilaisten hankkeiden avulla uudistavaa ajattelua saadaan tuotua esille matkailijoille ja matkailualan toimijoille. Itä-Suomen yliopisto UEF on mukana tutkimushankkeessa, jossa uudistavaa matkailua edistetään Pohjoismaissa. Tutkimuksessa tarkastellaan esimerkiksi jo olemassa olevien matkailutuotteiden uudistavia elementtejä. Hankkeessa kehitetty pilottituote osallistaa matkailijat olemaan osana luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä. UEFin mukaan aiemmin onkin tutkittu, että luonnon tarjoamat kokemukset voivat myös kannustaa vastuullisempaan luontosuhteeseen jatkossa. Pilottituotteena Pohjoisen Saimaan yrityksessä kolataan saimaannorpille lumikinoksia pesän rakennukseen syntyvien kuuttien suojaksi. (University of Eastern Finland 2025.)

”Matkailutuotteiden kehittäminen uudistavan matkailun elementtejä sisältäviksi voi esimerkiksi saada matkailijat ymmärtämään paremmin, miten luonnon ja ihmisen vuorovaikutus voi edistää molempien hyvinvointia” (University of Eastern Finland 2025). Koko tuotetta tai palvelua ei tarvitse muuttaa tai keksiä uudestaan, vaan sitä voi kehittää lisäämällä uudistavia tai poistamalla negatiivisia vaikutuksia aiheuttavia elementtejä.

5.2 Mahdollisuudet ja edellytykset

”Uudistava ajattelu on oppimisen prosessi, joka johtaa uuteen ajatteluun ja tapaan toimia” (Nylund 2025). Asennemuutos siirtymässä kohti uudistavaa matkailua, minkä myös Pollock on nostanut esiin, liittyy tähän olennaisesti. Asennemuutoksen ytimessä on halu ymmärtää oma vaikutus ympäristöön, yhteisöihin ja kulttuureihin sekä sitoutua pitkäjänteisesti positiivisiin tekoihin. Muutos vaatii tiedostamista, koulutusta, avoimuutta uuden oppimiseen sekä usein myös vanhoista tottumuksista luopumista. (Dredge 2025.)

Uudistavan matkailun malli ja sen omaksuminen on vielä uutta nykypäivän matkailun toimijoille sekä matkailijoille. Tätä uutta ja nousevaa trendiä voi kuitenkin käyttää hyödyksi esimerkiksi markkinoinnissa ja tuotteeksi paketoinnissa eli tuotteistamisessa. Uudistavaan toimintaan rohkaiseminen ja osallistuminen mahdollistaa matkailijalle uudenlaisia sekä uniikkeja palveluita ja kokemuksia. Uudistavan matkailun tuotteistamisessa kyse ei ole vain tuotteiden tai palveluiden myymisestä, vaan merkityksellisten tarinoiden kertomisesta. Tarinoiden kautta voidaan välittää paikallista kulttuuria, historiaa ja arvoja, jotka rikastuttavat matkailijan kokemusta. tarinat auttavat matkailijaa ymmärtämään, miksi hänen kokemuksensa merkitsee jotain enemmän. Elämyksellisyys ja tarinankeronta ovat keskeisiä tekijöitä merkityksellisten matkailukokemusten luomisessa. Hyödyntämällä näitä elementtejä matkailijoille voidaan tarjota kokemuksia, jotka eivät ainoastaan viihdytä, vaan myös rikastuttavat ja mahdollisesti muuttavat ajatusmaailmoita ja asenteita. (Portti 2008 & Pursiainen 2013.)

Paikallisten tapojen ja perinteiden tarinallistaminen sekä matkailijoiden osallistaminen ovat keskeisiä uudistavan matkailun keinoja. Tarinan avulla matkailijasta tehdään toimija, ei ainoastaan katsoja. Kokemusten liittäminen osaksi paikkaan sidottua kulttuuria, historiaa ja arvoja antaa niille kontekstin ja merkityksen. (Tarssanen & Kylänen 2009.) Kun matkailija pääsee osallistumaan esimerkiksi paikallisen ruokakulttuurin valmistukseen, käsityöperinteeseen tai luonnonhoitoon, hän ei enää ainoastaan kuluta palvelua ulkopuolelta, vaan osallistuu sen rakentamiseen sisäpuolelta

6 Pohdinta

6.1 Työn luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyön tekemisen aikana on hyödynnetty Tutkimuseettisen neuvottelukunnan laatimaa ohjeistusta hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja loukkausepäilyjen käsittelemisestä. Hyvän tieteellisen käytännön periaatteita ovat rehellisyys, luotettavuus arvostus ja vastuunkanto (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023). Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston (2020) ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettisiin suosituksiin on tutustuttu kirjoittamisprosessin aikana. Opinnäytetyö on kirjoitettu tietoisena siitä, että se tarkastetaan plagiaatin tunnistusjärjestelmällä ennen arviointia. (Arene 2020.)

Opinnäytetyön lopussa on lähdeluettelo, josta löytyy kaikki kirjoittamisen aikana hyödynnetty aineisto ja materiaali. Lähdeviitteet on asianmukaisesti merkattuna luetteloon. Opinnäytetyössä on huomioitu lähdekriittisyys ja pyrkimyksenä on ollut löytää ja hyödyntää tietoa vahvistetuista ja luotettavista lähteistä. Lähteinä on pyritty käyttämään ammattikirjallisuutta, tieteellisiä artikkeleita sekä pääasiassa internetlähteitä. Aiempaa omaa osaamista aiheesta on myös hyödynnetty. Opinnäytetyöhön tai sen tekemiseen ei ole tarvinnut pyytää lupaa tiedon keräämistä varten. Työssä ei käsitellä henkilökohtaisia tietoja tai yksityishenkilöiden henkilökohtaisia näkemyksiä, joten se ei vahingoita tai aiheuta harmia kenellekään. Näin ottaen tutkimuslupaa työn tekemiseen ei tarvittu. (Arene 2020.)

6.2 Loppupohdinta

Matkailu on monitasoinen ilmiö, jonka vaikutukset ulottuvat fyysisen ympäristön lisäksi sosiaalisiin ja kulttuurisiin rakenteisiin. Työn tavoitteena oli selkeyttää uudistavan matkailun käsitettä ja tarkastella sen mahdollisuuksia matkailualalla nykyhetkessä. Uudistava matkailu edustaa ajattelun ja toimintamallin muutosta,

jossa pelkkä negatiivisten vaikutusten minimointi ei riitä, vaan pyrkimyksenä on aktiivisesti luoda positiivista muutosta. Tämä erottaa uudistavan niin kestävästä, vastuullisesta kuin kehittävästä matkailusta. Uudistava matkailu korostaa paikan, yhteisön ja luonnon hyvinvointia ja haastaa nykyajan matkailualan perinteiset tavoitteet. Tutkitun aineiston perusteella uudistavan matkailun periaatteita on tunnistettavissa useissa käytännönkin esimerkeissä, vaikka se on käsitteenä vielä suhteellisen uusi ja osittain epäselvä siten, että se saattaa sekoittaa muiden matkailun toimintamallien kanssa.

Uudistava matkailu tarjoaa matkailuyrityksille ja -toimijoille mahdollisuuden erottautua, vastata ilmastonmuutoksen ja kestävyysshaasteiden vaatimuksiin sekä tuottaa merkityksellisiä elämyksiä niin matkailijoille kuin paikallisyhteisöille. On kuitenkin tärkeää, että uudistavan matkailun periaatteet ymmärretään syvästi eikä niitä käytetä vain markkinointiterminä. Toteuttaminen vaatii sitoutumista, yhteistyötä ja uudenlaista ajattelua.

Tämä työ toimii tietopohjana ja mahdollisena keskustelunavaajana uudistavan matkailun mahdollisuuksista suomalaisessa matkailukontekstissa. Matkailualan toimijoiden, matkailijoiden ja koulutusorganisaatioiden rooli tiedon jakamisessa ja kehittämisessä on merkittävä. Jotta matkailu voi tulevaisuudessa olla osa ratkaisua eikä ongelmaa, tulee sen kehittyä yhä enemmän kohti aidosti uudistavia toimintamalleja.

Lähteet

- Arene. 2020. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. <https://urly.fi/21ln>. 22.4.2025.
- Bellato, L. & Frantzeskaki, N. & Nygaard, C A. 2022. Regenerative tourism: a conceptual framework leveraging theory and practice. Tourism Geographies. <https://bendigomarketplace.com.au/wp-content/uploads/sites/47/2022/03/14616688.2022.pdf>. 9.2.2025.
- Bellato, L. & Pollock, A. 2023. Regenerative tourism: a state-of-the-art review. Tourism Geographies. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14616688.2023.2294366#abstract>. 7.2.2025.
- Carbon Neutral Experience. 2025. Matkailu, joka rikastuttaa ympäristöä ja yhteisöjä – mitä uudistava matkailu oikein tarkoittaa ja miten se tehdään? <https://www.cne.fi/2025/03/19/matkailu-joka-rikastuttaa-ymparistoa-ja-yhteisoja-mita-uudistava-matkailu-tarκοittaa-ja-miten-se-tapahtuu/>. 12.4.2025.
- CBI Ministry of Foreign Affairs. 2022. Regenerative tourism: moving beyond sustainable and responsible tourism. Verkkojulkaisu. <https://www.cbi.eu/market-information/tourism/regenerative-tourism>. 6.2.2025.
- Conscious Travel. 2025. Anna Pollock. <https://www.conscious.travel/annapollock/>. 6.2.2025.
- Dregde, D. 2022. Regenerative tourism: transforming mindsets, systems and practices. Journal of Tourism Futures. 8(3), 269-281. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/jtf-01-2022-0015/full/pdf?title=regenerative-tourism-transforming-mindsets-systems-and-practices>. 19.4.2025.
- Ekomatkaajat. 2021. Matkailun hyödyt matkakohteelle – miten matkailu auttaa paikallisesti. Blogi. <https://ekomatkaajat.fi/vastuullinen-matkailu/matkailun-hyodyt-matkakohteelle-miten-matkailu-auttaa-paikallisesti/>. 4.2.2025.

- Global Destination Sustainability Movement. 2020. Anna Pollock: Introducing Regenerative Tourism. Youtube video. <https://www.youtube.com/watch?v=-3hgfxWLOf8>. 6.2.2025.
- Hawkhill. 2025. Ympäristöystävällisiä majoituspalveluita ja elämyksiä. <https://www.hawkhill.fi/vastuullisuus/ymparisto-ja-vahahiilisyys/>. 18.3.2025.
- lisalo, L. 2023. Uudistava matkailu on kasvava trendi – Kotimainen perheyritys vie vastuullisuuden uudelle tasolle. Finnair Blue Wings-tarinat. <https://www.finnair.com/fi-fi/bluewings/lifestyle/uudistava-matkailu-on-kasvava-trendi---kotimainen-perheyritys-vie-vastuullisuuden-uudelle-tasolle-3024108>. 17.3.2025.
- Karelia. 2025b. Karelian opinnäytetyön ohje: Opinnäytetyön eri muodot. Karelia Ammattikorkeakoulu. <https://libguides.karelia.fi/c.php?g=679019&p=4901221>. 3.5.2025.
- Karelia. 2025a. Karelian opinnäytetyön ohje: Tekoälyn käyttö opinnäytetyössä. <https://libguides.karelia.fi/c.php?g=679019&p=5182196>. 3.5.2025.
- Kinnunen, O. 2023. Glampingtoiminnan suunnittelu kehittävän matkailun periaatteella. Savonia Ammattikorkeakoulu. Matkailu-, ravitsemis- ja talousala. Opinnäytetyö. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/816419/Kinnunen_Outi.pdf?sequence=2. 1.2.2025.
- Lehtinen, K. 2024. Uudistava matkailu ennallistaa kohteitaan. Ikkunapaikka. <https://ikkunapaikka.fi/uudistava-matkailu-ennallistaa-kohteitaan/>. 18.3.2025.
- Meadows, D. 2008. Thinking In Systems. Goodreads. <https://www.goodreads.com/quotes/3232017-if-you-define-the-goal-of-a-society-as-gnp>. 10.2.2025.
- Mood Of Finland. 2025. Vastuullisuus. <https://moodoffinland.fi/esittely/vastuullisuus/>. 12.4.2025.
- Pollock, A. 2023. The Power of Regenerative Hospitality. Slideshare. <https://www.slideshare.net/slideshow/power-of-regenerative-hospitalitypptx/258102976#8>. 6.2.2025.
- Portti, A. 2008. Elämystuotteen rakentuminen Lapin elämysmatkailussa. Vaasan yliopisto. Opinnäytetyön kuvaus. <https://osuva.uwasa.fi/handle/10024/4348>. 22.4.2025.

- Pursiainen, A. 2013. Tarinoiden merkitys matkailuyritykselle. Karelia Ammatti-
korkeakoulu. Matkailun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/67993/Anu%20Pursiainen.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. 22.4.2025.
- Smith, V. 2024. Transformational Travel, Transformative Travel, Positive Impact
Travel...What's the Difference? Earth Changers. Verkkojulkaisu.
<https://www.earth-changers.com/purpose/transformational-travel-transformative-travel-positive-impact-travel-whats-the-difference/>.
5.2.2025.
- Soulard, J & McGehee, N G & Stern, M J & Lamoureux, K M. 2021. Transform-
ative tourism: Tourists' drawings, symbols, and narratives of
change. Annals of Tourism Research. [https://www.sciencedi-
rect.com/science/article/pii/S0160738321000037](https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160738321000037). 22.2.2025.
- Suomisanakirja. 2025. Toimintamalli. [https://www.suomisanakirja.fi/toiminta-
malli](https://www.suomisanakirja.fi/toimintamalli). 21.2.2025.
- Sustainable Travel Finland. 2025. Uudistava matkailu. [https://stfhub.visitfin-
land.com/guide/regenerative-tourism](https://stfhub.visitfinland.com/guide/regenerative-tourism). 11.2.2025.
- Sveriges Lantbruksuniversitet. 2025. What is Regenerative tourism?
[https://www.slu.se/en/departments/forest-ecology-manage-
ment/forskning/nordic-nature-health-hub/regenerative-nature-tou-
rism/reggae-definition-and-examples/](https://www.slu.se/en/departments/forest-ecology-management/forskning/nordic-nature-health-hub/regenerative-nature-tourism/reggae-definition-and-examples/). 19.4.2025.
- Tarssanen, S. & Kylänen, M. 2009. Elämys – Mikä se on? Teoksessa Tarssa-
nen, S (toim.) Elämystuottajan käsikirja. Rovaniemi: Oy Sevenprint
Ltd, 8-23. [https://tiimivalmentaja.com/wp-content/up-
loads/2020/03/elc3a4mystuottajan_kc3a4sikirja.pdf](https://tiimivalmentaja.com/wp-content/uploads/2020/03/elc3a4mystuottajan_kc3a4sikirja.pdf). 22.4.2025.
- Truyols, M. 2024. Regenerative Tourism 101: What it is, Examples, Implemen-
tation, & More. Mize. [https://mize.tech/blog/regenerative-tourism-
101-what-it-is-examples-implementation-more/](https://mize.tech/blog/regenerative-tourism-101-what-it-is-examples-implementation-more/). 10.2.2025.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen louk-
kausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. [https://tenk.fi/sites/de-
fault/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf](https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf). 3.5.2025. Ulkoministeriö.
2025. Agenda 2030 – kestävän kehityksen tavoitteet.
<https://um.fi/agenda-2030-kestavan-kehityksen-tavoitteet>.
11.5.2025.

- University of Eastern Finland. 2025. Pohjoismaisessa hankkeessa kehitetään uusia luonnon monimuotoisuutta tukevia matkailutuotteita – matkailijat pääsevät testaamaan apukinosten kolaamista saimaannorpalle. <https://www.uef.fi/fi/artikkeli/pohjoismaisessa-hankkeessa-kehitaan-uusia-luonnon-monimuotoisuutta-tukevia-matkailutuotteita>. 19.4.2025.
- UN Tourism. 2025. The Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism. <https://www.unwto.org/the-glasgow-declaration-on-climate-action-in-tourism>. 11.2.2025.
- Vainikka V. 2016. Massaturismin käsitteellistäminen kriittisessä tarkastelussa - Matkailututkimuksen ja suomalaisten matkailuelinkeinon edustajien vaihtoehtoiset massadiskurssit. Alue ja Ympäristö. 45(1), 123–126. <https://aluejaymparisto.journal.fi/article/view/60709/22581>. 9.2.2025.
- Vainikka, V. 2017. Massaturismi. Teoksessa Edelheim, J. & Ilola, H. (toim.). Matkailututkimuksen avainkäsitteet. Rovaniemi: Lapland University Press, 26-31. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63093/Matkailututkimuksen_avainkäsitteet_pdfA.pdf. 9.2.2025.
- Visit Finland. 2023. Kestävän matkailun tila. <https://www.businessfinland.fi/julkaisut/visit-finland/2024/kestavan-matkailun-tila-2023>. 22.2.2025.
- Visit Finland. 2024b. Uudistavassa matkailussa on tilaa innovaatioille. <https://www.visitfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/2024/uudistavassa-matkailussa-on-tilaa-innovaatioille>. 17.3.2025.
- Visit Finland. 2024a. Vastuullisuuslähettiläs kokosi alueensa yritykset lupiinitalkoihin luonnon hyväksi. <https://www.visitfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/2024/vastuullisuuslahettilas-kokosi-alueensa-yritykset-lupiinitalkoihin-luonnon-hyvaksi>. 17.3.2025.
- Visit Finland. 2025d. Muutosmatkailu avaa uusia mahdollisuuksia. <https://www.visitfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/2025/muutosmatkailu-avaa-uusia-mahdollisuuksia-matkailualalle>. 22.2.2025.
- Visit Finland. 2025c. Sustainable Travel Finland. <https://www.visitfinland.fi/liiketoiminnan-kehittaminen/vastuullinen-matkailu/sustainable-travel-finland>. 17.3.2025.

Visit Finland. 2025a. Sustainable Travel Finland tilastot. <https://www.visitfinland.fi/suomen-matkailudata/sustainable-travel-finland-tilastot>. 11.5.2025.

Visit Finland. 2025b. Vastuullinen matkailu. <https://www.visitfinland.fi/liiketoiminnan-kehittaminen/vastuullinen-matkailu>. 5.2.2025.

Yle Areena. 2023. Uudistava matkailu on ilmiö, joka levisi maailmalta Suomeen. Yle Helsingin videot. <https://areena.yle.fi/1-64864977>. 22.2.2025.

Opinnäytetyön tiedonhakuun käytetyt hakusanat

Kestävä matkailu

Kehittävä matkailu

Vastuullinen matkailu

Uudistava matkailu

Regenerative tourism/travel/thinking

Toimintamalli

Muutosmatkailu

Luontomatkailu

Elämymatkailu

Elämys

Transformative travel

Massaturismi

Ennallistaminen

Glasgow'n julistus/ Glasgow Declaration

Asennemuutos

Matkailun merkityksellisyys

Tarinallistaminen

Eettisyys

Matkailun etiikka

Tourism industry development

Future of tourism

Uudistavaa matkailua hyödyntäviä yrityksiä

Hawkhill Resort

Karelia Cottages

Lapin Paimenlomat

MyTrail

Pimeän Tulet Kollektiivi

Saimaa Canoeing

Äksyt Ämmät